

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei de Suport Tècnic i Inventari
Biblioteca del Patrimoni Cultural

3148

Carrer Comerç, 7 - Seguiment arqueològic -
Barcelona

Martín i Menéndez, Albert

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

CRÈDITS

Institucions promotores de la intervenció: Centre d'Arqueologia de la Ciutat de Barcelona i PROCIVESA.

Arqueòleg Municipal (Ajuntament de Barcelona): Josep Oriol Granados

Arqueòleg territorial (Generalitat de Catalunya): Antoni Caballé i Crivillés

Direcció del treball de camp i redacció de la memòria: Albert Martín Menéndez.

NOTA PRELIMINAR

Aquesta memòria es el registre i document de tots els treballs de prospecció i sondeig que s'han portat a terme en el solar núm. 7 del carrer de Comerç de Barcelona, durant els mesos d'abril i maig de 1997.

Una vegada finalitzada l'obertura de rases de prospecció, i aconseguits els objectius que la motivaren, aquestes rases foren colgades de nou per tal d'evitar accidents provocats per persones alienes als treballs i que accedissin al solar sense permís.

En considerar-se aquesta intervenció com una fase prèvia a l'excavació del solar, no es feren documentacions fotogràfiques, ni es va recollir cap material arqueològic.

Durant la redacció d'aquesta memòria, es va produir l'adjudicació de l'excavació d'aquest solar a l'empresa ArqueoCiència S.C.P., i es va proposar a l'arqueòleg Josep Maria Vila i Carabasa com a director, atenent la impossibilitat per part de l'autor d'aquest text de fer-se càrrec d'aquesta excavació.

Situació del jaciment

El solar objecte dels treballs arqueològics es el corresponent al número 7 del carrer comerç de la ciutat de Barcelona i se situa a la banda meridional de l'illa de cases definida pel carrer del comerç i els passeigs de Picasso i Pujades. El solar, que està obert tant al carrer comerç com al passeig Picasso estava ocupat per un garatge enderrocat temps abans de la intervenció.

Intervencions anteriors i objectius

La notícia sobre l'existència de restes arqueològiques en l'àrea avui intervinguda es remunta al mes de juny del 1995 moment en el que es van realitzar una sèrie de cales de sondeig en el soterrani de l'edifici situat immediatament al SE del solar. Aquesta intervenció, dirigida per l'arqueòleg Emili Revilla, tenia com a finalitat la documentació de possibles restes arqueològiques en l'àrea que ocupava aquell immoble el qual havia de ser enderrocat i substituït per un altre de nova planta. La intervenció va donar com a resultat la localització, a més d'algunes estructures associables amb edificacions de l'antic barri de Ribera, d'un enterrament, la cronologia del qual va quedar per determinar donada la manca absoluta de material arqueològic que hi anava associat.

En vista dels resultats d'aquesta campanya de sondeigs es va realitzar, entre els mesos de novembre i desembre de 1995, una segona campanya d'excavacions, dirigida per l'arqueòleg Albert Martín, que va permetre localitzar altres estructures associables a les construccions del barri de Ribera i, sobretot, delimitar i excavar un total de 18 tombes que ocupaven la franja més oriental del solar. La intervenció va poder també constatar que aquestes tombes formaven part d'una necròpolis més extensa que continuava per sota del passeig Picasso i del solar situat immediatament al NO, és a dir, el solar objecte de la intervenció actual.

Objectius de la intervenció

Amb posterioritat a la intervenció en el solar del passeig de Pujades núm. 1, es va plantejar el projecte de construcció de 30 vivendes de protecció oficial en el solar contigu, fins aquell moment ocupat per un garatge. Les evidències recollides durant els treballs al solar del passeig de Pujades 1 bis, semblaven posar de manifest que la necròpolis que s'havia excavat tindria continuïtat vers el solar afectat per aquesta nova construcció.

La intervenció tenia com a objectiu comprovar l'existència d'enterraments en aquest solar i també de les estructures de construccions relatives a l'antic barri de Ribera, que també s'havien documentat en l'anterior campanya d'excavacions, així com de delimitar l'extensió d'aquestes restes en direcció al carrer de Comerç, on les evidències eren força més febles.

Desenvolupament dels treballs i troballes documentades

L'antic garatge de cotxes, ja havia estat enderrocat, i per tant es va decidir de fer un obertura de tres rases paral·leles a l'orientació del solar.

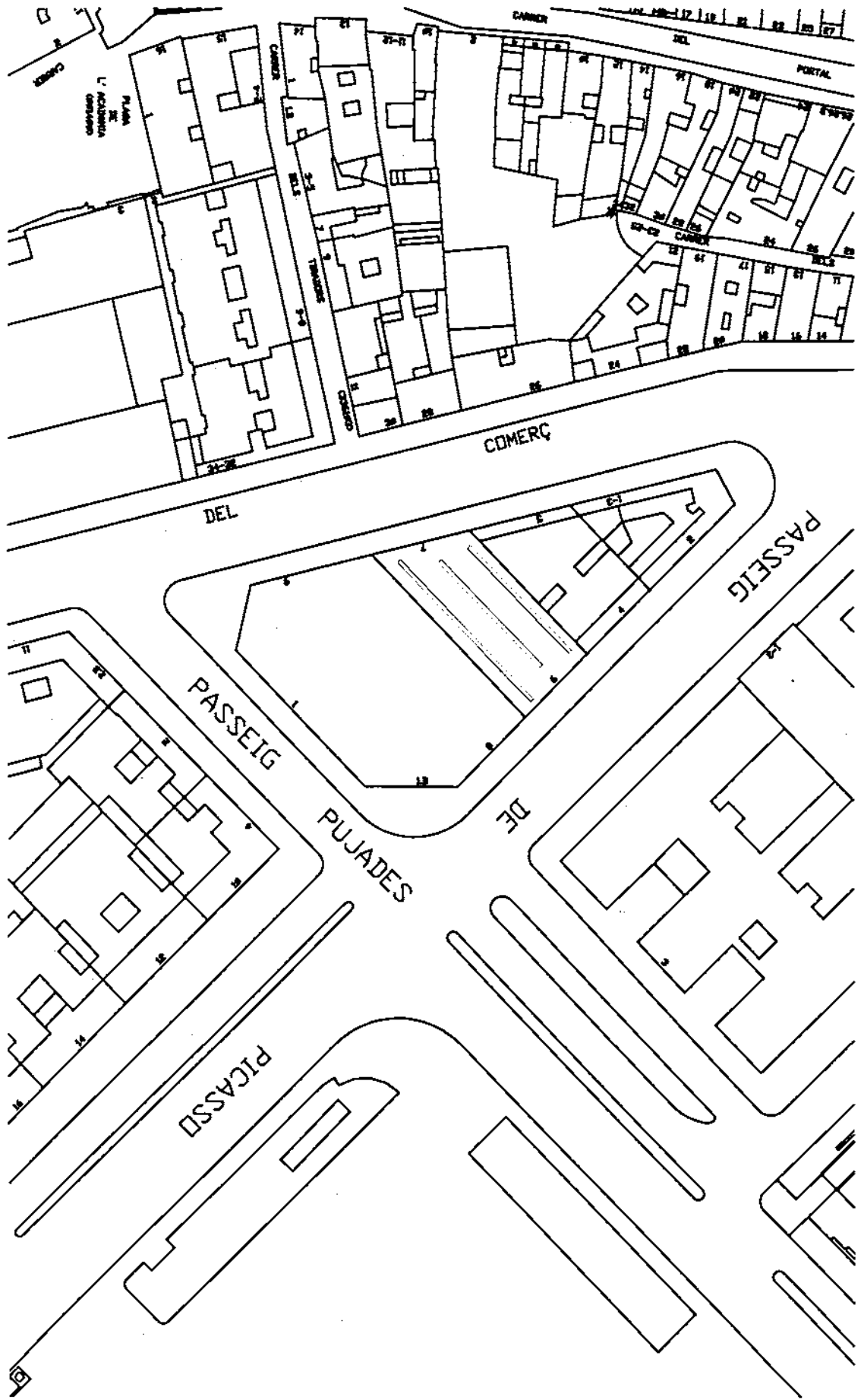
L'estratigrafia documentada en aquestes rases va resultar molt semblant, per no dir quasi bé idèntica a la documentada en el solar veí. Tot i que l'existència d'un dipòsit de combustible de gas-oil o gasolina prop del Passeig de Picasso, va dificultar la prospecció en aquell indret, tot i això es va documentar que l'existència de dos enterraments amb cobertura de lloses de pedra, a una fondària d'uns dos metres snm, que ni tant sols foren delimitats, ja que no eren aquests els objectius de la intervenció. Aquests dos enterraments, situats a les rases 2 i 3, no estaven afectats per la construcció de l'esmentat dipòsit de combustible, tot i que hem d'esmentar que pels voltants registrarem taques fosques en el sediment, clarament atribuïbles a vesaments d'aquest combustible, que segurament afectaran als enterraments propers.

La rasa més propera al solar situat més al nord, registrava una estratigrafia més barrejada, amb algunes boçades de runa atribuïbles clarament al segle XX, i que podrien ser conseqüència de la construcció dels aparcaments soterranis que hi ha en aquest solar veí. Tot i això aquestes boçades no arribaven a la fondària necessària per malmetre els enterraments d'inhumació que sens dubte hi deu d'haver.

La part més propera al carrer de Comerç no va registrar cap indicatiu de troballa d'enterraments, i segurament tal i com es va documentar durant l'excavació del solar 1 bis del Passeig de Pujades, deu estar lliure de restes d'aquestes inhumacions.

Pel que fa les construccions relatives a l'ocupació del barri de Ribera, no hem trobat, cap indicatiu clar de cap construcció, tot i que es varen trobar amuntegaments de runa que podrien indicar la presència de construccions d'aquesta època, tal i com també ja vàrem documentar anteriorment en l'excavació del solar del costat l'any 1995.

Barcelona, 30 de juliol de 1997

Planta de situació a escala 1:100 de les rases de sondeig al carrer de Comerç núm. 7